UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Notæ In Notas Willelmi Wendrockii Ad Ludovici Montaltii Litteras, Et In Disquisitiones Pauli Irenæi Inustæ

Fabri, Honoré

Coloniæ, 1659

Admonitio Ad Lectorem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39536

Visual Library

resim *fictitiam* vocas, ne Pontificiæ Bullæ chimæras petant: item quod dicis, Montaltium has Latinas Epistolas ad se transmissas emendasse & approbasse; quamvis longè pejores sint Gallicis, quæ à Romano Pontifice damnatæ fuerunt. Montaltio malè consulis, quem testaris hæreticorum more approbare, quod Roma damnat. Sed de præloquio satis: ad eam quæ proximè sequitur, admonitionem, gradum facio.

ADMONITIO
AD LECTOREM.

DE nonnullis te monitum velim, *Willelme*, quæ in admonitione tua ad lectorem, imprudens peccasti. Hoc loco Montaltii literas in compendium & brevem summam redigis; ut ejus criminationes, calumnia, errores sub unum aspectum cadant: & summa dumtaxat capita delibas. Primis Epistolis, inquis, Sorbonica contentio in nostri Arnaldi causa, breviter explicatur: tum gemina quæstio, juris scilicet & facti expenditur: gratia sufficiens exploditur: proxima ad agendum potentia proscribitur: Sorbona per jocum traducitur: Schola Thomistica deridetur: tum libertatem suffragiorum in eo consessu ereptam, & novam comitiorum formam inductam fuisse miserè deploras: ac proinde optimi Arnaldi defensores (Jansenianos intelligis) è comitiis recessisse, & irrita, quæ agerentur, fore denunciasse: Sorbonam demum vacuam Molinistis relictam. Sed quibusnam quæso imponere statuisti? an Moschis, aut Tartaris? rectè, nempè hi quid rei sit, ignorant:

alioquin tuas theſes ludibrio exponeres. Nam trita res eſt: antiqua forma ſervata, & modus compeſcendis tumultibus, quos Janſeniani excitarant, dumtaxat adhibitus. Sic fortè Sorbonæ Cenſuram adversùs Arnaldi doctrinam, & latum contra illos Decretum qui Cenſuræ ſubſcribere recuſarent, eludere putas? Sorbonam vacuam dicis; licèt major & potior Doctorum pars doctrinæ Catholicæ partes ſequeretur: & hos Moliniſtas vocas. Quid ad me? ipſi viderint.

At mirari ſatis non poſſum, cur accepti recens à Sorbona beneficii penitus immemor, eandem Sorbonam acerrimis verborum aculeis immiſericorditer perſtringas, gratias immortales mortalium ingratiſſime agere debueras, pro edita contra immanem illum (ſic enim vocas) & furioſum Apologiſtam cenſura: probris tamen & maledictis eam fœdiſſimè proſcindis. Tam ingrati animi labem quis ferat? quis niſi Janſenianarum partium homo admittat? Immò cum Decreti Pontificii, quo literæ veſtræ damnantur, nonnulli ex temperantioribus in prædicta cenſura mentionem fieri poſtularent; illicò *De Breda*, inſignis ille Parochus, unuſque ex Ogdoade ſubſcriptorum, familiaris veſter *interceſſit*, ac ne id fieret, tandem obtinuit. Hæc aliaque id genus tibi latêre non potuerunt. Cur igitur Sorbonam laceras? quæ te ac tuos immortali beneficio ſibi obſtrinxit, Apoſtolico fulgure perculſos recreavit, fabulam & ſcenam mutavit. Gratulari debueras: & probra jactas? in hoc tuam prudentiam & gratum animum deſidero.

Mox ſcurrilem illum ſcribendi modum, quem Montaltiùs adhibuit, non modò approbas, ſed valde commendas: inſulſum illius dialogum deſcribis & laudas,

laudas, in quo fictitium illum Jesuitam loquentem inducit. Fabulam dedit Montaltius: personatum actorem esse oportuit: insignem scurram & histrionem theatrum decet. Sed animum minimè advertis, quàm egregiè tibi contradicas; simplicem illum Jesuitam, stolidum & tantùm non pecudem initiò inducis: quis enim ludum illum tuum & artem, etiam hominum simplicissimus non intelligeret? tum deinde callidam illam rationem vocas, quâ cum sociis utitur ad insinuanda hominibus Societatis dogmata. Nisi hæc sibi invicem repugnent, nusquam erit repugnantia. Præterea totam moralem disciplinam ab eo descriptam & explicatam esse, non semel repetis, qui vix quinque, aut sex quæstiones attigerat: universam morum doctrinam ab eo exhaustam fuisse dicis, qui vix aliquot summa capita delibarat. Vel hanc rem imperitus non capis, vel potiùs per insignem malitiam ita exaggeras.

Tum elevas Jesuitarum scripta contra Montaltium; *imbelles adversarios* vocas: *Annatum* præ cæteris appellas, auctorem illum totâ Europâ celeberrimum, *& infirmissimam ejus scriptionem*, quam *Bonam Jansenistarum fidem* inscripsit, ita deprimis, ut luce indigna esse videatur. At siste parumper, mi homo; vix ad ea, quæ scribis, animum advertis. Annatus corrupta à Montaltio aliquot auctorum loca protulit, & fideliter exscripsit. Quæstio facti est. Annatus profert & confert depravata loca: ad pœnam libri, ut vulgò aiunt. Unum tamen, ne quid dissimulem, Annatus peccavit, scilicet in fronte Libelli, quem bonam, ut dixi, Jansenistarum fidem inscripsit, per ironiam quidem: longè tamen meliùs dixisset pessimam, corruptam, damnatam, vel uno verbo cæteris pari, *Jansenianam*. Sic aperto Marte cum tenebrio-

nibus agendum, qui pugnant ex tenebris & latebris; & ſatis tutos ſe putant, ſi tectos.

At mi homo, mendacem, ut aiunt, memorem eſſe oportet. In præmiſſo Præloquio ut jam antè notavi, dixeras, in hiſce Literis res morales tantummodò diſcuti: & hîc ultrò fateris, primam Epiſtolam eſſe de proxima ad agendum potentia, ſecundam de gratia ſufficiente, quartam de actuali ut vocant, tertiam de Arnaldi propoſitionibus confixis, duas poſtremas de hæreſi & Romani Pontificis auctoritate, niſi hæc ſint Theologica, quid, amabo, Theologicum eſt? Dixeras etiam paullò antè, hæc ad quinque Janſenii propoſitiones non pertinere. Erras Willelme, erras: niſi enim adſit illud *poſſe* proximum, ut vocas, illa poteſtas implendi præceptum, quis neget eſſet impoſſibile? ſi nulla ſit gratia ſufficiens ab efficaci diſtincta, quis neget divinæ gratiæ nunquam reſiſti? ſi demùm illa, quam invincibilem & inculpatam vocant, ignorantia à peccato immunem non reddit, quis neget eum peccare, qui neceſſariò peccat? & hæc ad damnatas propoſitiones non pertinent? Immò in duabus poſtremis Epiſtolis, Conſtitutionis Apoſtolicæ vim & robur eludere Montaltiùs, fruſtra licèt, conatur; & hæc ad Bullam non ſpectant? Ad ea, quæ blateras contra Jeſuitarum ſcripta, nihil repono: ut major tibi fides habeatur, ea, ut jam ante addixi, propediem ad te mittam: non exſcripta, ſed typis mandata, & latinitate donata: ut ſaltem *imbelles & victi*, Janſenii triumphum adornent. Quæ deinde delibas de opinione probabili, de calumnia, de Homicidio, de Caramuele, infra ſuo loco diſcutiam; hæc enim ad nauſeam, pro more, centies repetis.

Omittere tamen debueras Montaltii elogium, cujus

jus *eruditionem*, *Doctrinam*, *zelum*, *prudentiam*, *religionem*, *fidem* in cælum evexisti. Qui tuis dictis fidem habeat, extra Jansenii gregem, nisi conducas, haud invenies: impium enim scurram, qui sacra prophanis miscuit, germanæ Theologiæ ignarum, maledicum impostorem, insignem sycophantam, compertum hæreticum, Sanctæ Sedi exosum caput, tot ac tantis laudibus ornasse, non modò imprudentiæ, sed extremæ impudentiæ fuit. Quæ citas ex Rothomagensi Epistola, non faciunt fidem: ut Calvinum defendas, Lutherum accersis: calumniam probas nova calumnia, & Montaltio similem Patronum conducis; fallor, eundem Montaltium: nec enim gutta guttæ similior: ex eadem Portus-regalis officina hæc Epistola, immò & alia Parochorum scripta prodiere, ut vel ex stylo constat. Quod certè si neges, aliòs quoque testes producam. Sed hac de re, nemo prudens, aut sciens dubitat.

Quis porrò modò sit rerum status, non aperis, sed dissimulas. Nempè illa Parochorum scripta, quæ impensè laudas, & in tuos usus convertis, ad sanctam Sedem delata fuerunt; non Archiepiscopi Senonensis, vel Convenarum Episcopi, aut Bellovacensis, sed Petri & Christi: ut de innumeris, quibus scatent, erroribus judicium ferat. Mechlinienſem appellare non debueras; quid fæces versare juvat? omnes Jansenianæ doctrinæ Patronos efflictim amas & laudas.

Minus tamen ferendum, quod dicis, Litteras illas Ecclesiæ salutares fuisse; idque dubio procul, inquis, fortè ut illa suorum fulminum vim probaret. Sic Calvinus, Lutherus, Jansenius Ecclesiæ salutares fuere: sic pestis & lues orbi salutares. Vis revelem mysterium? Nonnulli Parochi, non divinæ gloriæ zelo,

zelo, sed proprii commodi & lucri studio ducti, ut fideles, presertim locupletiores à Jesuitis abstraherent, sibique devincirent, Jesuitarum doctrinam mille infectam erroribus & Evangelio contrariam esse publicarunt; ut populis horrorem incuterent; & cum ipsi, nec cultiore sint doctrina, nec majore sanctimonia, potestatem decidendi controversias in doctrina morum & fidei, jure quodam successionis hæreditario, sibi arrogarunt. Quod quàm erroneum sit, omnes Catholici tenent. Sed tandem ad tuas notas accedo: nec enim Epistolarum errores castigandos suscepi, quod jam alii egregiè præstiterunt: notas duntaxat in notas scribam.

In primam Epistolam.

NOTA I.

PErridiculum est, quæ discant, omnibus mortalibus ignarum præcipere. Sic malim te risu & sibilis, quàm severiore modo excipere: malim te ignorantiæ, quàm malitiæ insimulare; quanquam utriusque partes egregiè sustines. Censuram Sorbonicam, Scholam Thomisticam, proximam illam agendi potestatem, *posse proximum*, ut vocas, pleno buccarum rictu, altoque cachinno, cum tuo Montaltio irrides; * vel indè ridiculus, quod de re tam seria, tam stultè rideas. Jesuitas & Thomistas ab re inter se committis. At vtrique in hac parte, cum aliis omnibus Catholicis probè conveniunt. Dividis, ut regnes: jurgia seminas, ut in Catholicorum discordiis Janseniana hæresis altas radices agat. Sed frustrà oculatis & piis hominibus apertas insidias struis. In hoc, ut

* *Pag.* 10.

dixi,